

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Αριθ. Πρωτ.: 71995
Ημ/νία 25 ΣΕΠ. 2003

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 327/2003

Αθήνα 15-9-2003

ΑΠ 2620/Φ. ΕΡΩΤ. 74

ΠΡΟΣ Γεν. Δ/ση Διοικ. Υποστήριξης
Δ/ση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης
Τμήμα Μητρώων και Ληξιαρχείων
Ιδίου Υπουργείου

I. Με το υπ' αριθμ. 97920/16488/29-8-2003 έγγραφο θέσατε τα ακόλουθα ερωτήματα:

- α) Εάν είναι δυνατή η τέλεση πολιτικών γάμων σε χώρο ξενοδοχείου, κατόπιν εκδόσεως ειδικής, προς τούτο, πράξεως του Δημάρχου, ανεξαρτήτως του ήδη ορισθέντος με την πάγια πράξη του, σχετικού χώρου,
και β) Εάν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 13 ΑΚ, ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου, όταν ο ένας, τουλάχιστον των μελλονύμφων είναι αλλοδαπός, ο γάμος τελείται στην Ελλάδα, το δε δίκαιο της ιθαγένειας του αλλοδαπού παρέχει τη δυνατότητα σύναψης γάμου ανηλίκου.

II. Η γνώμη μας επί των άνω ερωτημάτων, είναι η ακόλουθη:

A. ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ:

α. Από το άρθρο 5 παρ. 2 του Π.Δ/τος 391/1982 (Α, 73) «Για τη ρύθμιση λεπτομερειών σχετικά με την τέλεση πολιτικών γάμων, τη χορήγηση άδειας γάμου και το περιεχόμενο

της βεβαιωτικής πράξης για την τέλεση πολιτικών ή θρησκευτικών γάμων» ορίζονται τα ακόλουθα:

«2. Σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας ορίζουν με πάγια πράξη τους, μια τακτή ημέρα της εβδομάδας και ορισμένη ώρα ενάρξεως, για την τέλεση των γάμων για τους οποίους υποβλήθηκαν σχετικές αιτήσεις μέχρι και την προηγούμενη ημέρα. Με όμοιο τρόπο καθορίζεται, κατά μόνιμο τρόπο και εφόσον δεν υπάρχει ήδη καθορισμένη κατάλληλη αίθουσα τελετών στο δημοτικό ή το κοινοτικό κατάστημα, η αίθουσα, ακόμα και έξω από το κατάστημα του Δήμου ή της Κοινότητας, στην οποία θα γίνεται σχετική τελετή. Ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας μεριμνούν για την κατάλληλη διαρρύθμιση και διακόσμηση της αίθουσας, ώστε να δίνεται στην τέλεση του γάμου η επισημότητα που της ταιριάζει».

β. Από τη διάταξη που προπαρατέθηκε σαφώς προκύπτει, ότι ο ορισμός κατάλληλης αίθουσας (εφόσον δεν υπάρχει, ήδη, καθορισμένη), για την τέλεση των πολιτικών γάμων, γίνεται με πάγια πράξη του Δημάρχου, κατά τρόπο μόνιμο. Η έννοια του πάγιου και μόνιμου χαρακτήρα δεν συμπορεύεται με τη μεταγενέστερη έκδοση πράξης παράλληλης ισχύος και διαφορετικού ή ειδικού ρυθμιστικού πεδίου για το αυτό αντικείμενο.

γι. Κατά συνέπεια μετά την έκδοση της πάγιας ισχύος πράξης, σύμφωνα και με την ανωτέρω κανονιστική πρόβλεψη, δεν συντρέχει δυνατότητα για τον ορισμό αιθούσης ξενοδοχείου, με διακεκριμένη και αυτοτελή πράξη του Δημάρχου, ως προσθέτου ειδικού χώρου, παράλληλης, τέλεσης πολιτικών γάμων.

ii. Το γεγονός, ότι η ίδια ρύθμιση του Π.Δ/τος 391/1982 (άρθρο 5 παρ. 2) δεν αποκλείει τον ορισμό αιθούσης εκτός του δημαρχικού καταστήματος δεν αναιρεί, την ανωτέρω γνώμη, εφόσον στην προκείμενη περίπτωση έχει, ήδη, εκδοθεί η πάγια πράξη για τον ορισμό μόνιμου, σχετικού, χώρου.

δ. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η γνώμη μας επί του πρώτου ερωτήματος, είναι αρνητική, υπό την έννοια, ότι μετά την έκδοση της πάγιας και μόνιμου χαρακτήρα πράξης του Δημάρχου για τον ορισμό αίθουσας τέλεσης των πολιτικών γάμων, δεν είναι δυνατός ο ορισμός χώρου ξενοδοχείου ως ειδικού τόπου παράλληλης τέλεσης πολιτικών γάμων.

Β. ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ

α. Από την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα ακόλουθα:

«Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου ρυθμίζονται και για τα δύο πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν από το δίκαιο της ιθαγένειας ενός απ' αυτά. Ο τύπος του γάμου ρυθμίζεται είτε κατά το δίκαιο της ιθαγένειας ενός από τα πρόσωπα που πρόκειται να παντρευτούν είτε κατά το δίκαιο του τόπου όπου τελείται».

β. Ως «ουσιαστικές προϋποθέσεις» του γάμου στη ρυθμιστέα σχέση της προμνημονευθείσης διατάξεως (άρθρο 13 ΑΚ), νοούνται και οι θετικές προϋποθέσεις που είναι γνωστές στα διάφορα δίκαια, όπως η ηλικία συνάψεως γάμου, η τυχόν συναίνεση ορισμένων προσώπων (γονέων κ.α.) για τη σύναψη γάμου ανηλίκων κ.α. (βλ. Σπυρ. Βρέλλη: *Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο* έκδοση 1988 σελ. 164, Γ. Μαριδάκη: *Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, τόπος Β, έκδοση 1968, παραγρ. 41, Γ. Κουμάντου: Οικογενειακό Δίκαιο: έκδοση 1988, τόμος Ι σελ. 43, Τρ. Αθ. 6/68 ΝοΒ 10 σελ. 250, και Ιωαν. Βούλγαρη, *Ι.Δ.Δ.τ.ΙΙ, έκδοση Γ σελ. 13*).*

γ. Υπό την ισχύ του άρθρου 13 παρ. 1 ΑΚ (μετά τη μεταβολή με το άρθρο 2 του Νόμου 1250/1982) ακολουθείται διαζευκτικό σύστημα. Ως εκ τούτου, για τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του γάμου, ορίζεται, ως εφαρμοστέο δίκαιο, το αντίστοιχο της LEX PATRIAE του ενός εκ των μελλονύμφων, εκείνου, δηλαδή, του οποίου το δίκαιο της ιθαγένειας ευνοεί περισσότερο το κύρος του γάμου (από πλευράς ουσιαστικών προϋποθέσεων) ή το πλήττει λιγότερο (βλ. και Σπ. Βρέλλη: *Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, έκδοση 1988, σελ. 166, Ιωαν. Βούλγαρη: Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, τ. ΙΙ, έκδοση Γ' σελ. 5 Σπ.*).

ii. Η σύγκριση μεταξύ των δύο LEGES PATRIAE, ώστε να βρεθεί η ευνοϊκότερη, συναρτάται με τη διερεύνηση του «μονομερούς» ή «διμερούς» χαρακτήρα των κωλυμάτων γάμου, που καθιερώνουν τα διάφορα δίκαια (εάν δηλαδή, περιορίζονται στους υπηκόους του κράτους που τα θέσπισε ή επεκτείνονται και στους αλλοδαπούς με τους οποίους συνάπτουν γάμο).

iii. Ως «διμερή» θεωρούνται κατά το Ελληνικό δίκαιο, τα κωλύματα της συγγένειας και του υπάρχοντος άλλου γάμου, της διαφοράς θρησκείας, της μοιχείας και της επιτροπείας, κατά τον ΑΚ πριν από την ισχύ του Ν. 1329/1983 «Μονομερής» αντίθετα, θεωρείται η προϋπόθεση της γαμικής ενηλικιότητας, κατά το Ελληνικό δίκαιο (βλ. Σπ. Βρέλλη, ε.α. και Στρέϊτ – Βάλληνδα, *Ι.Δ.Δ. ΙΙ σελ. 290 – 291*).

δ. Στην προκείμενη περίπτωση δεν φαίνεται να ανακύπτει θέμα αντίθεσης προς την Ελληνική δημόσια τάξη (άρθρο 33 ΑΚ), εφόσον γίνεται δεκτό, ότι σ' αυτήν (Ελληνική δημόσια τάξη), εμπίπτουν κανόνες, που καθιερώνουν κωλύματα γάμου λόγω φυλετικών διακρίσεων, ή που επιτρέπουν την πολυγαμία ή τη σύναψη γάμου μεταξύ συγγενών εξ

αίματος κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου τουλάχιστον μέχρι του τρίτου βαθμού (βλ. Σπ. Βρέλλη, ε.α. σελ. 168).

ε. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 εδαφ. α' ΑΚ και ανεξαρτήτως του τόπου τέλεσης του γάμου, εφόσον κατά το αλλοδαπό δίκαιο της ιθαγένειας του ενός των μελλονύμφων ή συζύγων, δεν τάσσεται, ως ουσιαστική προϋπόθεση, η ενηλικότητα, το δίκαιο τούτο, ως ευνοϊκότερο για την εγκυρότητα του γάμου, θα εφαρμοστεί και για τον έτερο των συζύγων. Ως εκ τούτου δεν ανακύπτει θέμα κωλύματος τέλεσης γάμου ή αμφισβήτησης του κύρους του.

ΚΟΙΝ: Ν.Σ.Κ.

Τμήμα Μελετών

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΙΚΑΣ